

FİNLANDİYA PAZAR BİLGİLERİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1.	DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2.	PAZARIN ÖZELLİKLERİ	17
3.	ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	21
4.	PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	25
5.	ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	28

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Finlandiya 1995 yılında Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olması ile AB ortak ticaret politikasını üstlenmiş ve ortak gümrük tarifelerini uygulamaya koymuştur. Bu kapsamda, AB'ye üye ülkelerden yapılan ithalat gümrük vergisinden muaftır.

AB üyesi olmayan ülkelerden ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır. İstisnai olarak bitki ve hayvan sağlığına yönelik birkaç özel husus dışında, Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalatta izin ve miktar sınırlaması yoktur.

Diğer taraftan, özel statüdeki Åland Adaları, AB gümrük alanına dahildir. Ancak, bölge ekonomisini desteklemek üzere dolaylı vergi (katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi) uygulamasında bazı istisnalar söz konusudur.

Avrupa Birliği Ortak Dış Ticaret Politikası

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler arasında tesis edilen Gümrük Birliği çerçevesinde, üye ülkeler üçüncü ülkelerden ithalatta ortak kurallar uygulamaktadır.

Bu çerçevede, ticaret politikası münhasıran Avrupa Birliği'nin yetki alanına girmekte ve "Ortak Ticaret Politikası (OTP)" olarak adlandırılmaktadır. OTP, ortak gümrük tarifeleri; çok taraflı, bölgesel ve ikili ticaret anlaşmaları; üçüncü ülkelere uygulanan tek taraflı tavizler ve ticari savunma araçlarını kapsamaktadır. OTP çerçevesinde, mal ticaretinin yanı sıra hizmetler, ticaretle bağlantılı fikri mülkiyet hakları ve doğrudan yabancı yatırımlar AB'nin münhasır yetki alanında yer almaktadır.

Bu doğrultuda:

AB üyesi ülkelere ortak gümrük tarifesi ve ticari savunma araçları uygulanmakta olup, ürünlere uygulanan gümrük vergileri ve varsa, ürünler üzerinde bulunan ticari savunma araçlarına TARIC CONSULTATION veri tabanı üzerinden erişilebilmektedir.

TARIC veri tabanı ürün bazında faaliyet göstermektedir. TARIC görüntüleme sayfasında ürün kodu (good code) kısmına bilgi edinilmek istenen ürünün GTIP kodu, Geliş/Variş Ülkesi (Origin/Destination) kısmına ise ürünün ihraç veya ithal edilmek istendiği ülke yazılmak suretiyle söz konusu ürüne dair mevcut tüm uygulama ve tüzüklere ulaşılabilir. Ürünün GTIP kodunu bilmiyorsanız gelişmiş arama (advanced search) sekmesinden metin bazında da arama yapılabilir.

TARIC kullanılarak ne yapılabilir?

- Ürüne dair gümrük uygulamaları ve kotalarına, gümrük muafiyetlerine;
- Ürüne dair alınmış ticaret politikası önlemlerine (dampinge karşı uygulamalar, telafi edici önlemler vs.);
- Ürüne yönelik alınmış ithalat veya ihracat kısıtlamalarına ulaşılabilir.

TARIC veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en

Access2Market üye ülkelerin ve AB'nin 120'den fazla ticaret ortağının AB ile dış ticareti kapsamındaki;

- Gümrük Vergilerine;
- Menşe Kurallarına;
- Yürürlükteki Diğer Vergilerine;
- İthalat Prosedürlerine;
- Ürüne ilişkin Teknik Gerekliliklere;
- Dış Ticaret istatistiklerine ilişkin detaylı bilgileri ihtiva eden bir veri tabanıdır.

Access2Market veri tabanına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>

AB dışı ülkelerin AB ile olan ticari anlaşmalarına ve yararlanabildikleri gümrük muafiyetlerine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/non-eu-markets>

Üye ülkelerin pazar profillerine, ithalat prosedürlerine ve dış ticareti düzenleyen mevzuatı ile birlikte ticarete konu ürüne ilişkin teknik mevzuatına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-market-0#tocms>

Access2Market veri tabanında mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti ve e-ticarete ilişkin veriler de yer almaktadır. Bu bilgilere aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/services>

Access2Market veri tabanını daha etkin kullanmak adına Avrupa Komisyonunun organize ettiği sanal eğitim programlarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilir:

<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/events-access2markets>

Ayrıca, AB tarafından üçüncü ülkelere karşı yürütülen ve tamamlanan dumping, sübvansiyon ve korunma önlemleri soruşturmalarına aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://trade.ec.europa.eu/tdi/index.cfm>

AB, ikili ticaret anlaşmaları bağlamında aktif bir ticaret politikası izlemektedir. AB tarafından yeni nesil serbest ticaret anlaşmaları (STA) ile mal ticaretinin yanı sıra, hizmetler, kamu alımları, fikri mülkiyet hakları, sürdürülebilir kalkınma gibi ticaret ile ilgili alanları da içeren kapsamlı STA'lar müzakere edilmekte ve akdedilmektedir. AB'nin STA'ları hakkında detaylı bilgiye aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

AB, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında Gelişme Yolundaki Ülke ve En Az Gelişmiş Ülkeler (EAGÜ) belirli dönemler için geçerli olacak şekilde tek taraflı olarak vergi tavizleri sağlamaktadır. Halihazırda uygulanan GTS Rejimi, düşük ve düşük orta gelirli ülkeler için gümrük tarifelerini tamamen ya da kısmen kaldıran Standart GTS Rejimi; sürdürülebilir kalkınma ve iyi yönetişimin sağlanmasını teşvik etmek üzere GTS Rejimi ekinde sayılan Uluslararası Konvansiyonları onaylamaları ve uygulamaları şartıyla gelişmekte olan ülkeler için tarifeleri sıfırlayan GTS + ve silah ve mühimmat hariç olmak üzere en az gelişmiş ülkelere gelen diğer malların vergisiz ve kotasız olarak AB pazarına girmesine imkan tanıyan Silahlar Hariç Her Şey (Everything But Arms-EBA) düzenlemelerini içermektedir. Güncel GTS yararlanıcısı ülkelerin listesine aşağıdaki adresten erişim sağlanabilmektedir:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/>

Avrupa Yeşil Mutabakatı:

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İş insanlarımız tarafından Avrupa Birliği üyesi ülkelerin pazarına erişimde dikkate alınması gereken önemli bir husus Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde gerçekleşmekte olan ekonomik dönüşüm sürecidir.

Avrupa Birliği (AB), 11 Aralık 2019 tarihinde açıkladığı [Avrupa Yeşil Mutabakatı \(AYM\)](#)¹ ile 2050 yılında iklim-nötr ilk kıta olma hedefini ortaya koymuştur. AB, bu hedefe ulaşmak için yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini ve tüm politikalarını iklim değişikliği ekseninde yeniden şekillendireceğini açıklamıştır. Sanayiden finansmana, enerjiden ulaşırmaya ve binalardan tarıma uzanan bir dizi alanda AB politikalarında kapsamlı değişiklikler öngören Yeşil Mutabakat, Tek Pazar'ın tesisinden bu yana AB'nin en büyük girişimlerinden birisidir.

Bu kapsamda, AB'nin iklim, enerji, arazi kullanımı, ulaşım ve vergilendirme politikalarının 2030 yılına kadar 1990'daki seviyesine kıyasla %55 emisyon azalımı sağlanacak şekilde gözden geçirilmesi için ["Fit for 55" \(55'e Uyum\) mevzuat değişikliği paketi](#)² Avrupa Komisyonu'nca 14 Temmuz 2021'de yayımlanmıştır.

Paketin uluslararası ticareti etkileyecek en önemli unsurlarından birisi [Sınırdaki Karbon Düzenlemesidir](#)³ (SKDM/CBAM). Mekanizma, 2026 yılından itibaren ilk aşamada çelik, alüminyum, çimento, gübre, hidrojen ve elektrik ithalatında, AB Emisyon Ticaret Sistemi'nde (ETS) geçerli haftalık ortalama karbon ücretleri üzerinden ilgili ürünlerin üretimi aşamasında salınan emisyon miktarına göre hesaplanacak karbon fiyatına tabi tutulmasını düzenlemektedir. 1 Ekim 2023 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasında uygulanacak geçiş döneminde ise AB ülkelerindeki ithalatçıların mevzuat kapsamına giren ürünler için gömülü emisyonları ve varsa menşe ülkelerde ödenen karbon ücretlerini raporlaması gerekecektir. Ekim 2023 tarihi itibarıyla başlatılan SKDM raporlama uygulamasına ihracatçılarımızın hızlı adaptasyonunu sağlamak için söz konusu uygulamaya başlangıçta tabii olacak olan demir-çelik, alüminyum ve çimento sektörleri özelinde bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, SKDM konusunda on-line bilgilendirmeler yapılmakta olup kayıtlar ve sunumlar [Bakanlığımız sosyal medya hesaplarından](#)⁴ paylaşılmaktadır.

Yeşil Mutabakatın ana unsurlarından bir diğeri ise ilgili tüm ürün mevzuatına etki edecek olan dögüsel ekonomidir. Bu ana tema altında, 10 Mart 2020 tarihinde [Yeni Sanayi Stratejisi](#)⁵, 11 Mart 2020 tarihinde ise [Dögüsel Ekonomi Eylem Planı](#)⁶ açıklanmıştır. Böylece AB, hammadde temini aşamasından ürünlerin üretimi, tüketimi ve atık yönetimine dair dögüsel bir yaklaşım ile yeni kurallar getirileceğini açıklamış, elektronik ve bilişim teknolojileri, piller ve araçlar, ambalaj, plastikler, tekstil, yapı ve inşaat, gıda, su ve besinler öncelikli sektörler olarak belirlenmiştir.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemizde uyum sağlanan ürün mevzuatında önemli değişiklikler getirecek olan ve 30 Mart 2022 tarihinde açıklanan [Sürdürülebilir Ürün İnisiyatifi](#)⁷ ile gıda, yem ve

¹ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

² <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>

³ https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

⁴ <https://www.youtube.com/@ticaret/search?query=skdm>

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_416

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

⁷ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/sustainable-products/about-sustainable-products_en

medikal ürünler haricinde tüm ürün grupları için sürdürülebilirliğin bir norm olarak belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede açıklanan [Yeni Eko-Tasarım Tüzüğü Taslağı](#)⁸ ile ürünlerin AB piyasasına arzı için karşılaması gereken standartların sürdürülebilirlik ekseninde şekillendirilmesi, ürünlerin hammadde tedarikinden, üretim, tüketim ve atık aşamasına kadar daha dayanıklı, karbon salımı düşük, geri dönüştürülebilir olmasına yönelik AB düzeyinde ortak kurallar oluşturulması, ürüne ilişkin bilgilerin tüketici, piyasa gözetimi otoriteleri, geri dönüşüm sektörüncce kolayca ulaşılabilir olmasını sağlamak üzere ürüne eşlik edecek “dijital ürün pasaportları” geliştirilmesi, zorunlu yeşil kamu alımları kriterleri getirilmesi amaçlanmıştır.

2024 yılı içinde yasalması öngörülen Eko-Tasarım Tüzüğü’nde belirlenen esaslara uygun olarak 2024-2027 döneminde demir-çelik, alüminyum, tekstil ve konfeksiyon, mobilya (yatak döşeği dahil), lastik, deterjan, boya, yağlar, kimyasallar, bilgi teknolojileri ürünleri ve diğer elektroniklerde AB pazarına giriş için eko-tasarım mevzuatlarının açıklanması beklenmektedir.

Öte yandan, AB’nin yeşil mutabakat hedefleri doğrultusunda mevzuat çalışmaları devam etmekte olup, [Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü](#)⁹, Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Tüzüğü, Ormansızlaşmanın Önlenmesi Tüzüğü yasalması olup, [yapı malzemeleri](#)¹⁰, [ambalaj ve ambalaj atıkları](#)¹¹, [döngüsel araç tasarımına](#)¹² ilişkin yasama süreci devam etmektedir.

AB tarafından açıklanan [Atık Sevkiyatı Tüzüğü Taslağı](#)¹³ ile AB içinde toplanan atıkların öncelikli olarak AB içinde kullanılması amacıyla atık sevkiyatlarına kısıtlamalar getirilmesi öngörülmektedir. [Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu](#)¹⁴ ile ise, AB içindeki atıkların kaynağında ayrı toplanması amacıyla Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu uygulamasının tüm sektörlerge genişletilmesi amaçlanmış, bu çerçevede 2025 yılı itibarıyla tekstil ve konfeksiyon atıklarının ayrı toplanmasının zorunlu olması öngörülmüştür.

AB bir taraftan üçüncü ülkelere yönelik atık ihracatını kontrol altına almayı hedeflerken, AB içindeki mevcut atıkların da bir kaynak olarak ekonomiye kazandırılmasını amaçlamaktadır.

AB tarafından önümüzdeki dönemde açıklanacak mevzuat tasarımları ile açıklanan tasarımların son durumlarına ilişkin bilginin [Döngüsel Ekonomi Eylem Planı](#)¹⁵ sayfasından takibi mümkündür.

**AB Yeşil Mutabakatı kapsamındaki güncel gelişmeler ve AB Kurumlarınca yayımlanan bilgi/belgeler hakkında bilgiye erişmek için Bakanlığımız web sitesindeki [“Yeşil Mutabakat”](#) bölümünü¹⁶ takip ediniz.

⁸ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/05/products-fit-for-the-green-transition-council-and-parliament-conclude-a-provisional-agreement-on-the-ecodesign-regulation/>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal->

content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2023.191.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2023%3A191%3ATOC

¹⁰ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5762-2024-REV-1/en/pdf>

¹¹ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-packaging-and-packaging-waste_en

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0451>

¹³ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/11/17/waste-shipments-council-and-parliament-reach-agreement-on-more-efficient-and-updated-rules/>

¹⁴ https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-targeted-revision-waste-framework-directive_en

¹⁵ https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en

¹⁶ <https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat>

İthalat Rejimi

Birlik üyesi olmayan ülkelerle gerçekleştirilen tarım ürünleri ithalatında kısıtlama olmaksızın serbest ticaret politikası izlenmektedir.

Bununla birlikte, bazı tarım ürünleri ithalatında Finlandiya'da Fin Gıda Kurumu'ndan (Ruokavirasto) ortak tarım politikası uygulaması kapsamında standart ithalat lisansı veya ithalat kotası lisansı şeklinde (AGRIM) ithalat lisansı alınması gerekebilmektedir.

AB dışı ülkelerden yapılacak sanayi ürünleri ithalatında da birkaç istisna hariç olmak üzere serbest ticaret politikası izlenmektedir. Bu istisnaların başında ticaret politikası savunma araçları kapsamında belirli ülkeler menşeli ürünlere karşı alınmış dumping veya sübvansiyona karşı önlemler ile miktar kısıtlamaları gelmektedir.

Bu tür kısıtlamalara konu olan ürünler arasında cam ve seramikten mamuller, çelikten mamul ürünler, bazı kimyasal ve tekstil ürünleri yer almaktadır.

İthalatta ateşli silahlar, patlayıcı ve cephaneye, soyu tükenmekte olan türler, radyoaktif ürünler, işlenmemiş elmas, ozon tabakasına zarar veren maddeler ile sera gazı etkisi oluşturan bazı maddelerin dış ticareti özel lisanslara tabi olup, bitki ve hayvan sağlığına ilişkin kontroller yapılmaktadır.

Gümrük Kontrolleri:

İthalat Kontrol Sistemi 2 Sürüm 3

ICS2 sistemi, ekonomik operatörlerin AB'ye doğrudan veya AB'den transit şekilde üçüncü ülkelere gerçekleştirilecek sevkiyatlarına ilişkin bilgi ve verilerin Yükleme Öncesi Kargo Bilgisi (PLACI) ve varış öncesi Giriş Özet Beyanları (ENS) aracılığıyla AB Gümrük İdareleri'ne sunulmasını gerekli kılan bir elektronik gümrük sistemidir.

Sistem ile kargo ve taşımaya ilişkin risk analizinin gerçekleştirilip güvenliğe ilişkin tehditlerin önlenmesi, uluslararası gümrük işlemlerinin kolaylaşması ve ekonomik operatörler ve AB Gümrük İdareleri arasındaki bilgi alışverişinin basitleşmesi amaçlanmaktadır.

Sistemden pek çok ticari aktör etkilenecek olup, AB sınırları içinde ve dışında posta operatörleri, ekspres kargo taşımacılığı, havayolu kargo taşımacılığı, denizyolu, demiryolu ve karayolu taşımacılığı, AB sınırları dahilinde belirli son alıcılar, lojistik firmaları bu aktörler arasında yer almaktadır. Bu yönüyle, doğrudan AB'ye veya AB'den transit olarak başka bir ülkeye eşya gönderen Birlik dışındaki, Türkiye dahil, tüm ihracatçılar sistemden etkilenecektir.

Sistem kapsamında, AB'nin ihtiyaç duyduğu verilerin girilmemesi halinde, taşımaya ilişkin işlemler AB sınırında durdurulup, eşyanın gümrük işlemleri yapılmayacak, yetersiz beyanlar reddedilecek ya da ticaret akışını sektöre uğratan tedbirler söz konusu olabilecektir.

Sistem, sevkiyat kapsam ve şekline göre üç sürüm halinde uygulanmaktadır. Havayolu kargo taşımacılığı ön yükleme ve havayolu posta taşımacılığı ön yükleme için Sürüm 1, 15 Mart 2021 tarihi itibarıyla; havayolu genel kargo taşımacılığı ile havayolu taşımacılığı ve posta taşımacılığı için Sürüm

2 ise, 1 Mart 2023 tarihi itibarıyla halihazırda AB gümrüklerinde uygulanmaktadır. Bu sistem kapsamındaki uygulamaya ilişkin ilave bilgiye AB'nin [Import Control System 2 \(ICS2\) - European Commission \(europa.eu\)](https://import-control-system-2-ics2-0.europa.eu)¹⁷ adresindeki bağlantıdan erişilebilmektedir.

Deniz yolu, karayolu ve demiryolu taşımacılıklarını kapsayan Sürüm 3'ün operasyonel süreci öncelikle deniz yolu taşımacılığına konu sevkiyatlar için 3 Haziran 2024 tarihi itibarıyla AB gümrüklerinde başlayacaktır. Karayolu ve demiryolu taşımacılığı için ise sisteme geçişin 1 Nisan 2025 tarihinde başlaması planlanmaktadır.

Sürüm 3'e ilişkin ekonomik operatörlere yönelik yayımlanan belgelere aşağıdaki çevrimiçi olarak ilk aşamada [Import Control System 2 - Release 3 - European Commission \(europa.eu\)](https://import-control-system-2-release-3-europa.eu)¹⁸ sitesi aracılığıyla ilave bilgi alınması mümkündür.

İhracat Rejimi

Gerek tarım gerekse sanayi ürünlerinin AB dışı ülkelere ihracatında serbest ticaret politikası izlenmektedir. Bu kapsamdaki istisnai uygulamalar arasında, savunma sanayi ürünleri ile çift kullanımlı hassas malzemelerinde ihracatında izin alınması bulunmaktadır.

Gümrük Tarifeleri

Finlandiya'da AB ortak gümrük tarifesi uygulanmaktadır. Bu kapsamda, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile 1 Ocak 1996 tarihinde Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Finlandiya ile gümrük vergileri sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerinde sıfırlanmıştır.

AB gümrük tarifeleri hakkında bilgiye (<https://madb.europa.eu/madb/euTariffs.htm>) sayfasından ulaşılabilmektedir.

Ayrıca, Finlandiya'nın ithalatta uyguladığı gümrük vergisi oranlarına, ithalat ve ihracat aşamasında gerekli olabilecek belgeler ve ürünün tabi olduğu mevzuat hakkında detaylı bilgiye AB Komisyonu'nun TARIC ile Finlandiya Gümrük idaresinin Fintaric sayfalarından ulaşılabilmektedir (http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=en).

Öte yandan, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın kabulü ve 31 Aralık 1995 tarihinde Gümrük Birliği'nin yürürlüğe konulmasıyla, Türkiye ile AB arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri sıfırlanmış ve Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi uygulamaya başlamıştır. Türkiye-AB Gümrük Birliği, sadece sanayi ürünlerini ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamakta, geleneksel tarım ürünleri ise kapsam dışı bulunmaktadır. İşlenmiş tarım ürünlerinde gümrük vergileri tespit edilirken, tarım payı ile sanayi payı ayrılmakta ve sadece sanayi payı vergi muafiyetine tabi tutulmaktadır.

¹⁷ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0_en

¹⁸ https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-security/import-control-system-2-ics2-0/import-control-system-2-release-3_en

Türkiye-AB Gümrük Birliği

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği kapsamındaki ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir miktar kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği 31 Aralık 1995 tarihinden beri yürürlükte olup, temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır.

Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini (sanayi payı itibariyle) kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sunulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan A.TR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarında herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin Gümrük Birliği'nin son aşamasının uygulanmasına ilişkin 1/95 sayılı ve 22 Aralık 1995 tarihli kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:21996D0213%2801%29&rid=2>)

- AT-Türkiye Gümrük İşbirliği Komitesi'nin 1/2006 sayılı ve 26 Eylül 2006 tarihli AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararının uygulamasına ilişkin ayrıntıları düzenleyen karar

(<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:265:0018:0038:en:PDF>)

Gümrük Birliği, Amsterdam Anlaşması EK 1'de belirtilen tarım ürünleri ile Avrupa Kömür ve Çelik Anlaşması'nın kapsadığı kömür ve çelik ürünlerini kapsamamaktadır. Bu ürünler aşağıdaki yasal dayanaklar çerçevesinde tavizli bir rejimden yararlanabildikleri zaman bir menşe ispat belgesi ibraz edilmesi gerekmektedir (Movement Certificate-Dolaşım Belgesi-EUR.1 ve fatura beyanı).

Yasal Dayanaklar:

- AT-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 25 Şubat 1998 tarihli ve 1/98 sayılı kararı ile tarım ürünleri ticaret rejimi hakkında 3 no.lu Protokol:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:1998:086:TOC>)

- Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki anlaşma uyarında Anlaşmanın 1. Protokolünü değiştiren 8 Temmuz 1991 tarihli Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nu kuran Anlaşma kapsamındaki ürünlerin ticaretiyle ilgili düzenlenen Ortak Komite'nin 2/99 sayılı kararı:

(<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=uriserv:OJ.L .2009.143.01.0001.01.ENG>)

Rekabet

AB'nin Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğu

Avrupa Komisyonunun Rekabeti Bozucu Yabancı Sübvansiyonlar Tüzüğu 23 Aralık 2022 tarihinde L 330 sayılı AB Resmi Gazetesinde EU 2022/2560 sayısıyla yayınlanmış olup, anılan Tüzük kapsamında, Avrupa Komisyonu'na üçüncü ülkeler tarafından verilen ve AB pazarında rekabeti bozan sübvansiyonlara karşı soruşturma yürütme ve gerekli durumlarda önlem alma yetkisi verilmektedir. Böylelikle, AB'nin katı rekabet kurallarına tabi AB'de yerleşik firmalar ile üçüncü ülke firmaları arasında eşit rekabet şartlarının sağlanmasının hedeflendiği açıklanmıştır.

Tüzük ile birlikte üçüncü ülkenin, doğrudan veya dolaylı olarak iç pazarda faaliyette bulunan bir veya daha fazla yüklenici veya sektöre fayda sağlayan mali katkı yabancı sübvansiyon olarak değerlendirileceği ifade edilmiştir.

Tüzük kapsamında, yüklenicilerin eşik değerlerin üzerinde kalan tüm satın alma ve birleşmeleri ile kamu alımlarına katılımlarının Komisyon'a ön bildirimini yapılması gerekmekte olup, ayrıca Komisyon'un eşik değerler altında kalsalar dahi, piyasayı bozucu yabancı sübvansiyon şüphesi bulunan tüm piyasa hareketlerini soruşturma yetkisi bulunmaktadır.

Tüzüğe (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>) bağlantısından erişilebilmektedir.

Söz konusu Tüzük 12 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmış olup, 12 Ekim 2023 itibarıyla şirketlerin yabancı mali katkıları içeren ve ilgili bildirim eşiklerini aşan şirket birleşmeleri ve kamu alımları hakkında bildirimde bulunmaları gerekmektedir.

Tüzük ile ilgili olarak 12 Temmuz 2023 tarihli AB Resmi Gazetesinde (EU) 2023/1441 sayılı Uygulama Tüzüğü yayınlanmıştır. Söz konusu Tüzükte birleşmelere ilişkin bildirimlerin ve kamu alımları prosedürlerinde yabancı mali katkı bildirimlerinin şekil, içerik ve usulü, Tüzüğe göre yapılması gereken sözlü açıklamaların usulüne ilişkin detaylar, ifşa, dosyalara ve gizli bilgilere erişim hakkındaki detaylı kurallar, şeffaflık gereklilikleri ve zaman kısıtlarının hesaplanması ve Tüzük kapsamındaki taahhütlere ilişkin zaman kısıtlarının detayları belirlenmiştir.

Uygulama Tüzüğüne [Implementing regulation - 2023/1441 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1441/oj) adresinden ulaşılabilir.

İç Vergiler

Finlandiya'da ticari kazançlar ile işsizlik ödemesi, ebeveyn yardımı, emekli maaşı, öğrenim için alınan mali destek dahil olmak üzere ücret ve maaşlar ile sermaye araçları satışından elde edilen gelir vergiye tabidir. Ayrıca, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi (excise) gibi dolaylı vergiler de tahsil edilmektedir.

Finlandiya'da kurumlar vergisi oranı %20'dir.

Ülkede uygulanan genel KDV oranı ise %24'tür. Ancak, ürün gruplarına göre değişiklik de göstermektedir; kitap, ilaç ve eczacılık, spor karşılaşmalarına giriş ücretleri, spor faaliyetleri ve kültürel ve eğlence faaliyetlerinden %10, gıda ve yiyeceklerde %14 olarak uygulanmaktadır (<https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/vat/rates-of-vat>).

Özel statüdeki Åland Adaları'nda bölgeye gümrüksüz (duty free) satış imkanına olanak sağlayan katma değer vergisi ve özel tüketim vergisine yönelik istisnai uygulamalar bulunmaktadır.

Ülkede uygulanmakta olan vergiler hakkında ayrıntılı bilgiye (<https://www.vero.fi/en/individuals/>) sayfasından ulaşılabilir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Avrupa Birliği'nin Ürünlere Dair Teknik Mevzuatı

Bir ürünün Avrupa Birliği (AB) pazarına girebilmesi için AB'nin tüzük, direktif vb. adlar ile meydana getirdiği (EURLEX internet sayfasından ulaşılabilen) teknik mevzuata uygun olarak üretilmesi ve piyasaya arz koşullarını sağlaması gerekmektedir. AB'nin teknik mevzuatı, tüm ürünler için temel kuralları belirleyen yatay mevzuatın yanı sıra, ürünlere ilişkin teknik düzenlemelerden (örn: oyuncaklar, makineler, asansörler, tıbbi cihazlar, yapı malzemeleri, kimyasallar vs.) oluşmaktadır. Bunun haricinde, AB içinde ortak bir düzenlemeye tabi olmayan (kırtasiye ürünleri, mobilyalar, saatler vs.) ürünler yönünden üye ülkeler kendi düzenlemelerini yapmakta serbesttir.

Ülkemiz, Gümrük Birliği gereğince AB'nin ürünlere ilişkin teknik mevzuatını ve sistemini uyumlaştırmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye AB'nin CE İşareti, onaylanmış kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimi, AB'nin ortak bir düzenlemesi olmayan alanda karşılıklı tanımaya dair kurallarını ve ürünlere ilişkin (sektörel) mevzuatını ulusal mevzuatına aktarmıştır. Ülkemiz, AB'nin ürünlere ilişkin mevzuatındaki güncellemeleri de takip ederek bilahare ulusal mevzuatına yansıtmaktadır.

Ülkemizde, AB mevzuatı kapsamında atanmış onaylanmış kuruluşların listesi ise güncel olarak AB'nin Yeni Yaklaşım Onaylanmış Kuruluş Bilgi Sistemi'nde (NANDO-<http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>) yayınlanmaktadır.

Sonuç olarak, ortak bir AB mevzuatı bulunan ürünler yönünden ulusal mevzuatımızı uyumlaştırdığımız ölçüde veya düzenlenmemiş alanda yer alan ürünler yönünden Türk ürünlerinin AB'de ilave test/belgelendirmeye ihtiyaç olmaksızın AB menşeli ürünlerle eşit muameleye tabi tutulması ve malların serbest dolaşımı ilkesi kapsamında ithalat kontrollerine tabi tutulmaması gerekmektedir. Bu kapsamda, Türkiye'de üretilen ürünler, AB'de üretilmiş ürünlere eşdeğer güvenlik ve kalite düzeyini sağlamaktadır. Ülkemizce uyum sağlanan AB mevzuatı ve ilgili yetkili kuruluşların irtibat bilgileri "Türkiye Ürün Kuralları Veri Tabanı"nda yer almaktadır; anılan Veri Tabanına <https://urunkurallari.ticaret.gov.tr/> adresinden erişim sağlayabilirsiniz.

AB teknik mevzuatına ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için (abteknik@ticaret.gov.tr) adresinden irtibata geçilebilir. Ayrıca, Avrupa Birliği'nce hazırlanan ve ürün kurallarının uygulanmasına ilişkin bilgiler içeren güncel Mavi Rehber, Bakanlığımız tarafından Türkçeye çevrilerek üreticilerimizin, ilgili Bakanlıklarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve ilgili tüm paydaşların hizmetine sunulmuştur.

Mavi Rehber'e aşağıda yer alan adres üzerinden erişilebilmektedir:

<https://ticaret.gov.tr/data/5dc55af713b87654fc017421/MAV%C4%B0%20REHBER%202022,..pdf>

Avrupa Birliği tarafından ortaya konulan mevzuat çerçevesinde çeşitli garanti sistemleri ile teknik zorunluluğun sağlanmasına yönelik uygulamalar söz konusudur. Bu kapsamda, ISO 9000 serisi ve HACCP, kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü öne çıkaran uygulamalardır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmaktadır.

GLOBALGAP sertifikası alınması zorunlu olmamakla beraber ülkedeki ithalatçılar tarafından pek çok durumda talep edilebilmektedir. Benzer şekilde sürdürülebilir gelişme ve sosyal sorumluluk sertifikalarını haiz ürünler ithalatçılar tarafından tercih nedeni olmaktadır.

Finlandiya Gıda Kanunu (https://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2006/en20060023_20110352.pdf) bu konudaki uygulamayı Fin Gıda Kurumuna bırakmaktadır. Fin Gıda Kurumu bu konudaki uygulamayı yerel yönetimler, Bölge İdari Ajansları, Ekonomik Kalkınma, Ulaşım ve Çevre Merkezleri, Finlandiya Güvenlik ve Kimyasallar Ajansı (Tukes), Refah ve Sağlık Ulusal Denetim Otoritesi (Valvira), Gümrük, Åland Eyalet Dairesi ve Radyasyon ve Nükleer Güvenlik Kurumu (STUK) ile beraber yürütmektedir.

Finlandiya’da gıda ürünlerinin standart ve belgelendirilmesine ilişkin kurallar AB direktifleri ile uyumlu halde yürütülmektedir. Bu anlamda, herhangi bir AB ülkesinde serbest dolaşıma giren bir gıda ürününün başka bir teste tabi tutulmadan Finlandiya’ya ithalatı ve iç pazarda satışı mümkün olmaktadır.

AB ve Ürün Standartları

Bazı ürünler menşesine bakılmaksızın Avrupa Birliği'nin getirdiği zorunluluklar sebebiyle birtakım mevzuatlarla sınırlandırılmıştır. Diğer taraftan, bütün Birlik ülkeleri için özellikle adil rekabeti destekleyici çeşitli garanti sistemleri bulunmaktadır. ISO 9000 serisi ve HACCP kaliteyi garantileyen ve rekabet faktörünü ön plana çıkaran bir uygulamadır. Çevre üzerine ISO 14000 serisi ve OHSAS 18001 teknik özelliklerine göre iş kazalarını önleme sertifikası da her geçen gün daha önem kazanmıştır. GLOBALGAP (eski adıyla EUREPGAP) sertifikasının alınması zorunlu olmamakla birlikte ürün satın almada tercih nedenidir.

AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürününde CE işareti (https://ec.europa.eu/growth/single-market/ce-marking_en) bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından imalatçı sorumludur. Ancak, eğer imalatçı ya da imalatçının yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Diğer bir anlatımla, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB mevzuatına uygunluğunu temin etmek zorundadır.

Ürünlerin piyasaya arz edilmesine ilişkin akreditasyon ve piyasa gözetimi ve denetimi işlemleri AB'nin 765/2008/EC sayılı Tüzüğü ile 2019/1020/EU sayılı Tüzüğü'ne göre yürütülmektedir. Anılan mevzuat, AB gümrüklerinde kontrolleri, CE İşareti ve akreditasyonunun yanı sıra üye devletlerde piyasa gözetimi ve denetimine yönelik hükümler ihtiva etmekte olup üye ülkeler tarafından işbirliği içinde uygulanmaktadır.

AB genelinde gıda ile ilgili genel prensiplerin ve temel düzenlemelerin çerçevesini belirleyen 178/2002/EC sayılı Tüzük doğrultusunda Genel Gıda Yasası uygulanmaktadır. 2002 tarihli düzenlemeyle, aynı zamanda, AB Gıda Güvenliği Otoritesi kurularak gıda güvenliği konusunda uygulanması zorunlu prosedürler belirlenmiştir. Genel Gıda Yasası, gıdaların izlenebilirliği konusunda da hükümler içermektedir ve düzenlediği ana başlıklar Ocak 2005 tarihinde uygulamaya girmiştir.

AB genelinde tarım ürünlerinin piyasaya arzına ilişkin ortak kuralları 1308/2013/EU ve 1379/2013/EU sayılı Tüzükler belirlemektedir.

Üçüncü ülkelerden ithal edilen taze meyve ve sebzelerin sevkiyatının AB pazarlama standartları ve diğer eşdeğer standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu yönde, 543/2011/EU sayılı Tüzük taze meyve ve sebze ithalatı ile ilgili genel ve spesifik pazarlama standartlarını belirlemektedir.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Finlandiya Standardizasyon Birliği (SFS) (<https://www.sfs.fi/en>), kamu ve özel sektör organizasyonlarının işbirliği içerisinde ülkedeki standardizasyon işlemlerini yürüten merkezi kurumdur. Kurum, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ve Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN) üyesi olup, uluslararası ve Avrupa standartları temelinde standart hazırlamaktadır.

FINAS (<https://www.finas.fi/sites/en/Pages/default.aspx>) Finlandiya Akreditasyon Hizmetleri Kurumu, akreditasyon hizmetlerini bağımsız bir kurum olarak yerine getirmektedir. Kurumun yapısına ilişkin düzenlemeler Finlandiya Güvenlik ve Kimyasallar Ajansı (Tukes) mevzuatı ile yapılmıştır.

Uygunluk Değerlendirme

Finlandiya'da uygunluk değerlendirme kuruluşları FINAS tarafından yetkilendirilmekte ve güncel olarak (<https://www.finas.fi/sites/en/operators/Pages/default.aspx>) bağlantısında listelenmektedir.

Diğer taraftan, AB'nin uyumlaştırma ihtiyacı tüm ürünleri kapsamadığından, bazı ürün grupları Finlandiya ulusal mevzuatında belirtilen şartlara tabi olabilmektedir. Bu kapsamdaki uygulamayı Finlandiya Güvenlik ve Kimyasallar Ajansı (Tukes) yürütmektedir (<https://tukes.fi/tietoa-tukesista>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN-CENELEC'ten temin edilebilir. CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi) ve CENELEC (Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi)'dir (<https://www.cenelec.eu/Pages/default.aspx>).

AB ve Uygunluk Değerlendirme

Standartlara uygunluk değerlendirme adımı AB mevzuatına uygunluğun sağlanmasında zorunlu bir adımdır. Burada amaç üretimin her aşamasında gerekli koşullara uyumun sağlanması ve nihai ürünün kabulünün kolaylaştırılmasıdır.

AB ürün mevzuatı üreticilere ürünlerinin kullanımı sırasında oluşabilecek risk düzeyine göre uygunluk değerlendirme aşamasında bir miktar seçme hakkı sunmaktadır. Bu seçenekler öz sertifikasyon, tip inceleme ve ürün kalite kontrol sistemi, tam kalite güvencesi olabilmektedir.

AB üyesi ülkelerin uygunluk değerlendirme kuruluşları listesi AB Komisyonu web sitesinde yer almaktadır (NANDO- <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/>).

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları da bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN (Avrupa Standardizasyon Komitesi), CENELEC-Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (<https://www.cenelec.eu/Pages/default.aspx>) ve ETSI-Avrupa Telekomünikasyon Standartları Kurumu'ndan (<https://www.etsi.org/>) temin edilebilir.

Ulusal Elektroteknik Standardizasyon Örgütü SESKO (<https://www.sesko.fi/en/>), elektroteknik mühendisliği alanında Finlandiya'yı Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ve Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi (CENELEC) üyesi olarak temsil etmektedir. SESKO'nun sorumluluğu Finlandiya'da uluslararası elektroteknik standartları, SFS standartları olarak uygulamaktır. SESKO ayrıca çeşitli belgelendirme sistemleriyle de ilgili çalışmalar yürütmektedir.

Teknik Düzenlemelerin Duyurusu:

Finlandiya'da yeni teknik düzenlemeler ülkenin mevzuatının elektronik olarak yayımlandığı (<http://finlex.fi/fi/>) adresinde yer almaktadır. Teknik düzenlemelerin tamamına ilişkin belgeler ise Tukes'ten (<https://tukes.fi/en/frontpage>) temin edilebilmektedir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ülkede AB tarafından belirlenen zorunlu ve isteğe bağlı etiketleme kurallarının yanı sıra ulusal düzeyde isteğe bağlı etiketleme kuralları da uygulanmaktadır.

Esas olarak, ülkenin resmi dilleri olan Fince ve İsveççe dilleri olmak üzere 2 dilde etiketleme yapılması gerekmektedir. Etiketleme veya test yükümlülüklerine tabi olan belirli ürün kategorileri bulunmaktadır. Bunlardan başta geleni gıda ürünleridir. Gıda ürünleri için uygulama Fin Gıda Kurumu tarafından yürütülmektedir. Gıda ürünlerinde AB ve ulusal mevzuat gereği alerjik ürün etiketlemesi, içerik listesi, saklama koşulları, kullanım şekli, kullanım tarihi saklama şartları, net miktarı, menşee, operatör adresi, gıda ve sağlık hususlarına ilişkin uyarılar, besleyici içeriği, tuz miktarı, gıda ürünün adı ve son kullanma tarihi gibi unsurların yer alması gerekmektedir

(<https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/elintarvikeala/pakkausmerkinnat-ja-markkinointi/pakolliset-elintarviketiedot/>).

Tüm tekstil ve hazır giyim ürünlerinin doğru etiketlemesinden ürünün üreticisi ve ithalatçısı sorumludur. Tekstil ve giyimde ürüne ilişkin bilginin kolayca görülür şekilde yer alması, bu kapsamda, ürünün üreticisi veya ithalatçısının adının ürün veya satış ambalajında yer alması zorunludur. Tekstillerin etiketlenmesi hakkında daha fazla bilgiye Finlandiya Tekstil ve Moda Birliği'nin web sitesinden (<https://www.stjm.fi/uutiset/tekstiilituotteiden-pakolliset-merkinnat-uusi-opas-julkaistu-stjmn-jasenille/>) erişilebilmesi mümkündür.

İlaç ve eczacılık ürünleri Fin İlaç Ajansı (FIMEA) (<https://www.fimea.fi/web/en>) kontrollerine tabidir. Bu kapsamda söz konusu ürünlerin FIMEA tarafından uygulanan 3/2019 sayılı İdari Yönetmelik hükümleri ve 1/2019 sayılı kılavuz açıklamalarına uygun etiketleme koşullarına uyulması gereği bulunmaktadır.

Kozmetik ürünlerinde ise Tukes, 1223/2009 sayılı AB'nin Kozmetik Ürünler mevzuatının 19. maddesi kapsamında yer alan etiketleme konusunu takip etmektedir.

Gübrelerde etiketlemeye yönelik uygulamaya ilişkin bilgilere ise Fin Gıda Kurumu'ndan erişilebilmesi mümkündür

(<https://www.ruokavirasto.fi/teemat/tuonti-ja-vienti/tuonti-eun-ulkopuolelta/lannoitevalmisteet2/>).

AB ve Ambalaj, Paketleme, Etiketleme

Tüketicinin korunması göz önünde tutularak, AB içerisinde sadece AB etiketleme mevzuatına uyan ürünlerin pazarlanmasına izin verilmektedir. AB etiketleme mevzuatı, gıda, ev gereçleri, ayakkabı, tekstil vb. sektörler için zorunlu etiketleme standartları koymaktadır.

Paketleme ve ambalajlama, tüketici sağlığı ve çevrenin korunması amacıyla, AB tarafından belirlenen kurallara uygun yapılmak zorundadır. Paketleme ve ambalajlamaya ilişkin temel AB mevzuatı şunlardır:

- Tüzük 1272/2008/EC (CLP); madde ve karışımların sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanması hakkında kurallar,
- Tüzük 2022/1616/EC; gıda ile temas eden geri dönüştürülmüş plastik materyallerin pazara giriş koşulları ve geri dönüşüm teknolojilerine ilişkin kurallar,
- Direktif 94/62/EC (OJ L-365 31/12/1994); paketleme ve paket artıklarına dair genel kurallar.
- Tüzük 1935/2004/EC (OJ L-338 13/11/2004); gıda maddeleriyle temas eden malzemelere dair özel kurallar.
- Direktif 2000/29/EC (OJ L-169 10/07/2000); ağaç ve diğer bitkilerden yapılan paketlere uygulanacak bitki sağlığı kuralları.

AB içerisinde pazarlanan ambalajlar, çevrenin korunmasına yönelik konulan genel kuralların yanı sıra tüketici sağlığı için herhangi bir riski önlemek amaçlı özel hükümleri yerine getirmelidir (EU Labels: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/eu-labels_en).

AB, üye ülkelerde gönüllülük esasına bağlı olarak, 66/2010/EC sayılı Tüzük ile Çevre Etiket (Eco-label) düzenlemesi geliştirmiştir. Çevre Etiket ile ilgili bilgi (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/eu-ecolabel_en) linkinden edinilebilir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikenel.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları

Fin Patent ve Kayıt Ofisi PRH (<https://www.prh.fi/en/index.html>), yetkili kuruluş olarak faaliyet göstermekte olup, konuya ilişkin detaylı bilgiye belirtilen kuruluşun web sitesinden erişilebilmektedir.

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları

Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa'da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlallerine İlişkin Avrupa Gözlemevi'ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Dağıtım Kanalları

Finlandiya'da toptan ve perakende ticarete büyük gruplar piyasaya hâkim durumdadır. Söz konusu gruplar değişik sektörlerde grup firmaları aracılığı ile faaliyet göstermektedir.

Bu grupların önde gelenlerinden olan S-Grup, alışveriş merkezi, süpermarket, hipermarket, indirimli mağazalar, akaryakıt istasyonları, otel, restoran, hırdavat ve zirai ürün mağazaları vasıtasıyla faaliyetlerine devam etmektedir.

Diğer önemli bir grup ise Kesko Ltd Şirketi olup, alt kuruluşları K-citymarket, K-supermarket, K-market, Kespro, K-rauta, Rautia, Konekesko, Asko, Sotka, Intersport, Kookenkä, Budget Sport VV-Auto ve diğer firmaları aracılığı ile gıda alışveriş merkezi, süpermarket, hipermarket, indirimli mağazalar, ayakkabı, spor malzemeleri, eski yeni otomobil, hırdavat ve zirai ürünler gibi çeşitli konularda faaliyet sürdürmektedir. Bununla beraber, ülkede pek çok ürün grubunda acente, distribütör toptancı aracılığı ile veya direkt olarak perakende satış yapan firmalarca da ithalat yapılmaktadır.

Finlandiya'da elektronik ticaret, hizmet ve perakende sektörlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu alandaki firmalar Finlandiya'da yerleşik olabildiği gibi başta İsveç olmak üzere komşu ülkelerde de yerleşik olabilmektedir. Almanya, İsveç ve Hollanda AB'deki başlıca tedarik noktaları olup, ABD ve ÇHC ise önde gelen diğer tedarikçi ülkeler arasındadır.

Tüketici Tercihleri

Finlandiya'da her ne kadar ürün fiyatı satın alma kararında etkili olmakta ise de ürün kalitesi ve menşei tüketici tercihlerinde önem taşımaktadır. Ürünün tasarımı ve işlevselliği önem verilen hususlar olarak öne çıkmakta, bu kapsamda öncelikle yerel ürünler olmak üzere ilk

aşamada Nordik ülke (İsveç, Norveç, Danimarka, İzlanda ve Finlandiya) menşeli ürünler tercih sebebi olabilmektedir.

Tüketici tercihinde satış sonrası hizmetler de önde gelen unsurlar arasında yer almaktadır. Diğer taraftan, iyi tarım, çevre ve sosyal sorumluluk sertifikalı ürünler tüketiciler tarafından ilgi görmekte, anılan sertifikalar ithalatçılar tarafından tedarikçilerden talep edilmektedir. Tüketicilerin mal ve hizmet temininde elektronik ticaret, öncelikle tercih edilen dağıtım kanalları arasında bulunmaktadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Müşteri memnuniyetine büyük önem verilmektedir. Bu durumda ticari zaruretler ile hukuki düzenlemelerden kaynaklanmaktadır. Tüketicinin korunmasına yönelik temel düzenlemelerin başında Tüketicinin Korunması Kanunu (29/2005 Kanun ile değişik 38/1978 sayılı Kanun) ile Ürün Sorumluluğu Kanunu (880/1998 Kanun ile değişik 694/1990 sayılı Kanun) gelmektedir.

Finlandiya Rekabet ve Tüketici Otoritesi (FCCA) (<https://www.kkv.fi/en/>) piyasanın sağlıklı çalışmasını sağlamakla görevlidir. Kurumun rekabet birimi, tüketicilere rekabetçi alternatifler sunulmasını sağlayarak rekabetin önündeki engelleri kaldırmayı hedeflemektedir. Tüketici birimi ise tüketicilerin ürün seçimi için yeterli ve doğru bilgiye erişmesi ile firmaların pazarlama ve müşteri ilişkilerinin uygun biçimde yürütülmesi ve bu amaçla firmalarca ortaya konulacak sözleşme şartlarının makul esaslarda olmasını öngörmektedir.

Ülkede büyük mağazalar ve alışveriş merkezleri, alışveriş kartları, indirimler ve müşteriye özel promosyonlar yoluyla 'müşteri sadakati' programları yürütmektedir. Diğer taraftan, doğrudan pazarlama, posta yoluyla satış, telefonla pazarlama ve elektronik ticaret gibi satış teknikleri de yaygın olarak kullanılmaktadır. Pazarlama faaliyetlerine ilişkin hususlar Finlandiya Rekabet ve Tüketici Otoritesi (FCCA) tarafından takip edilmektedir.

Ülkede genellikle satın alma kararları firmaların ürünle ilgili tedarik yöneticileri tarafından verilmektedir. Bu karar, ara mamullerde imalat birimi, nihai mamulde ise satış birimleri ile görüşülerek alınmaktadır. Ürün temininde daha çok önceden çalışılan firmalar tercih edilmektedir. Bu suretle güvene dayanan uzun süreli tedarik bağları sürdürülmektedir.

Yeni bir ürün satın alma ya da yeni bir tedarikçiden ürün temin etme kararı genellikle uzun bir süreç sonunda verilebilmektedir. Bu süreçte, taraflar arasında güven unsurunun tesis edilmesi öncelikli bir husus olarak öne çıkmaktadır. Bu çerçevede, gerçekleşmesi mümkün olmayan vaadlerden kaçınılması, yapılan sözleşme hükümlerine tam olarak uyulması, gönderilen ürünlerin numuneye uygun olması, kalitede devamlılık ve zamanında teslim gibi konulara özellikle dikkat edilmesi önem arz etmektedir.

Kamu İhaleleri

Finlandiya Ekonomik İşler ve Çalışma Bakanlığı verilerine göre Finlandiya'da kamu alımları yılda yaklaşık 47 milyar Avro tutarında gerçekleşmektedir. Söz konusu ihale tutarının çoğunluğu belediyeler gibi yerel ve bölgesel idare kuruluşlarınca gerçekleştirilmektedir.

Finlandiya’da kamu ihale mevzuatının hazırlanmasından Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığı (<https://tem.fi/en/public-procurement-legislation>) sorumludur. Kamu ihale prosedürleri, ulusal ihale mevzuatı ile ilgili AB kurallarına uygun olarak gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, AB ülkesi olması nedeniyle Finlandiya’nın Dünya Ticaret Örgütü Kamu Alımları Anlaşması’na (GPA) uygun hareket etme ihtiyacı bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Finlandiya Maliye Bakanlığı merkezi hükümetin kamu ihalelerine yönelik stratejisi ve genel prensiplerini takip etmektedir (<https://vm.fi/en/governance-policy/corporate-services-for-government/government-procurement>). Maliye Bakanlığı hangi kamu ihalesinin, hükümette merkezi ihale sistemine tabi olacağını belirlemektedir. Merkezi hükümetin ortak ihale ile alım hakkındaki hükümleri Maliye Bakanlığı kararlarınca düzenlenmektedir.

Bunun yanı sıra, Savunma Bakanlığı ülkede savunma ile ilgili yapılan ihalelerden sorumludur. Savunma İdaresi ihaleleri Finlandiya ihale mevzuatına ve kamu alımlarına ilişkin AB mevzuatına göre yürütülmektedir. Savunma ve Güvenlik Alanlarında Kamu Sözleşmeleri Kanunu (1531/2011) savunma ve güvenlik alımlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Çevre Bakanlığı tarafından kamu alımlarında yeni ve sürdürülebilir çevre ve enerji çözümlerinin teşviki amacıyla toplam kamu harcamalarının yaklaşık yüzde biri seviyesine denk gelen bir seviyede alımda bulunulmasına yönelik hükümet kararı takip edilmektedir. Bu kapsamda, özellikle inşaat, enerji, ulaşım ve atık yönetimi sektörlerinde enerji ve malzeme tüketiminin azaltılması, binaların kullanım ömrü boyunca ortaya koyduğu zararlı çevresel etkilerin azaltılması ve yeni temiz çevre teknolojisi çözümlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Kamu İhalesi Danışma Birimi, Finlandiya Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığı ile Finlandiya Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği tarafından oluşturulmuş olup, kamu ihalesi sürecinde ilgili makama bilgi ve tavsiyeler vermekte, mevzuatının uygulanması hakkında işletmelere danışmanlık yapmaktadır

(<https://tem.fi/en/advice-and-guidance-on-public-procurement>, <https://www.kuntaliitto.fi/yhteystiedot>).

Hansel Ltd. (<https://www.hansel.fi/en>), merkezi idare ile Yerel ve Bölgesel Yönetimler Birliği satın alma organıdır. Kamu adına rekabetçi hizmet ve malzemeler alımı için çerçeve anlaşma ve ihaleler ile tedarik sağlama yoluna gitmektedir.

Kamu alımlarında sürdürülebilir ve yenilikçiliğe yönelik ürün alımını artırmaya yönelik stratejik bir yönetim aracı olarak kurulmuş bir ağ tabanlı uzmanlık merkezi KEINO faaliyetine 2018 yılında başlamıştır (<https://www.hankintakeino.fi>). Anılan merkez faaliyeti ile kurumlar uygulama tecrübelerini paylaşarak iyi uygulamalar geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Finlandiya kamu ihalesi süreci, ihale tedarik planı hazırlanması, ön bildirim yayını, şartname ve diğer somut şartların oluşturulması, sözleşme duyurusu ilanı, fiyat teklifi için davetiye gönderilmesi, fiyat tekliflerinin alınması ve açılması, isteklilerin uygunluğunun doğrulanması, teklifin içeriğinin değerlendirilmesi, ihaleyi kazananın tespiti ve kazanan hakkında karar alınması, karar ve itirazlar için yönergenin bildirilmesi, sözleşmenin yapılması ile ihale usulü sonuçlarının yayınlanmasından oluşmaktadır.

HILMA (<https://www.hankintailmoitukset.fi/fi/>), Finlandiya'da ki kamu ihalelerinin duyurulduğu elektronik forum niteliğinde olup, tasarruf ve rekabeti arttırmak amacıyla Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığı tarafından yapılmış bir projedir. Tedarikçiler ve sözleşme birimleri HILMA'nın web sayfasında farklı arama kriterlerini kullanarak sözleşmeyle ilgili prosedürlere ulaşabilmektedirler.

HILMA ihale duyurularını AB Resmî Gazetesi ek dokümanı (S-serisine) ve TED veri tabanına yönlendirmektedir. Avrupa Birliği Resmî Yayınlar Ofisi'nden (Yayınlar Ofisi) alınan diğer duyurular Simap web sayfası (<https://simap.ted.europa.eu/>) aracılığıyla yayınlanmaktadır. İhale ilanları HILMA aracılığıyla ibraz edilemediği durumda SIMAP portalı içindeki e-duyurular ağ sayfasından erişim elde edilebilmektedir.

HILMA aracılığıyla gönderilemeyen bildirimlerin "eNotices" ağ adresi aracılığıyla (<https://enotices.ted.europa.eu/changeLanguage.do?language=EN>) iletilmesi söz konusudur. "eNotices", AB Resmî Gazetesi Eki'nde yayınlanan kamu alımları bildirimleri için standart formlar sağlamaktadır. Kamu ihaleleri hakkındaki Hükümet Kararnamesi'nin 15 (2) Bölümü uyarınca, bu tür bildirimlerin bir kopyası Finlandiya Ekonomik İşler ve İstihdam Bakanlığı tarafından istatistiksel amaçla Edita Publishing Ltd.'ye gönderilmektedir.

Öte yandan, TED veri tabanı (<https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>), AB Resmî Gazete Eki'nin (S serisi) internette yayınlanan elektronik versiyonudur. Yayınlanan tüm ihale ilanlarını ve ayrıca arşivlerinde geriye dönük beş yıllık ilanları içermektedir. Bu çerçevede, TED veri tabanından ihale başvuruları için son başvuru tarihlerine ve başvuru zamanı geçen ilanlara ulaşılabilir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Geniş orman alanları bulunan Finlandiya’da iklim ve toprak özellikleri tarımsal açıdan zorluklar getirmektedir. Tarım ürünü çeşitliliği açısından fakir olan ülkede tarımsal faaliyetler genellikle ormancılıkla beraber yürütülmektedir. Tarım, ormancılık ve balıkçılık (birincil üretim) Finlandiya GSYİH’sinin yalnızca %2,7’sini oluşturmaktadır.

Finlandiya Doğal Kaynaklar Enstitüsü (Luke) istatistiklerinde 2023 yılında yaklaşık 2,2 milyon hektarda tarım ve hayvancılık yapıldığı belirtilmektedir. Bu alanın yaklaşık üçte birinde tahıl üretimi yapılmaktadır. Tarımsal üretim sezonu 200 günün üzerinde olan ülkenin güney batısında buğday ve çavdar ana ürünler olarak öne çıkmaktadır.

Öte yandan, üretim sezonunun 150 günün altında olan kuzey bölgelerinde ise, geniş otlaklar bulunmaktadır. Söz konusu bu geniş otlaklar ile son yıllarda en fazla hasadı yapılan arpa ve yulaf üretimi ülkede hayvancılığı desteklemektedir. Luke verilerine göre 2023 yılında yaklaşık 389 bin ton olan ülkedeki et üretiminin %22’si sığır, %41’i domuz ve %37’si kanatlı etinden kaynaklanmaktadır.

Finlandiya’da yaklaşık 26,2 milyon hektar, diğer bir ifade ile ülke yüzölçümünün %75’i orman arazisidir. Luke verilerine göre; ormanlık arazideki büyüyen ağaç stoku ve verimsiz orman arazisindeki toplam hacim 2,55 milyar metreküptür. En yaygın ağaç türleri olarak sarıçam (orman alanının %50’si), Norveç ladini (%30) ve huş ağacı (%17) olarak tasnif edilmektedir. Fin ormanlarının yaklaşık %60’ı özel sektör ve ailelere aittir. Kamunun sahip olduğu ormanlar ülkenin daha çok kuzey ve doğu kesiminde yer alırken, bunların %45’i sıkı şekilde koruma altındadır.

Ülkedeki orman varlığı orman ve kimya sanayisi için önemli kaynak niteliğinde olup ülke ekonomisine büyük katkıda bulunmaktadır. Sektörün üretimi geleneksel orman ürünleri ile kâğıt ve kartonun yanı sıra yenilebilir enerji, bio-yakıtlar, bio-ekonomi ile ortaya çıkan tekstil, elyaf ve kompozit ürünler, eczacılık, kozmetik ile inşaat sektöründe girdi olarak kullanılmaktadır.

Sanayi

Finlandiya’da sanayi ve inşaat (ikincil üretim) ülke GSYİH’sinin %28,9’unu oluşturmaktadır. Finlandiya’da orman ve orman ürünleri sanayii 1990’lı yıllara kadar en önemli sanayi dalı olarak kalmıştır. Orman ürünleri sektörü bugün de Finlandiya’nın önde gelen sanayi kolları arasında olup, satılan ürün değeri itibarıyla, ülke imalat sanayisinin yaklaşık %19,5’ini temsil etmektedir. Kâğıt ve karton sanayisinin sektörde önemli payı bulunmaktadır.

Metal işleme ülkedeki en önemli sektör olup, imalat sanayisinin yaklaşık %44’ünü temsil etmektedir. Alt sektörlerden makine imalat sanayinde tarım, orman, kâğıt sanayileri ile başta gemi imalat sektörü olmak üzere ulaşım sektörü için önem arz eden makine, motor ve teçhizat üretilmektedir. Makine imalat sanayisi ülke sanayi üretiminden önemli pay almaktadır.

Metal işleme sektörü altında sınıflandırılan diğer önemli bir sanayi dalı olan metalürji sanayisinde demir, çelik, bakır ve çinko içeren ürün üretimi dikkat çekmektedir. Metalürji sanayi hem önemli bir ihracatçı hem de diğer alt sektörlerle tedarikçi niteliğindedir.

Ülke sanayisinde elektrik ve elektronik sektörleri ile bilişim alanında kaydedilen ilerlemeler, iletişim sektörünü öne çıkarmıştır. Metal işleme altında tasnif edilen bu sektördeki gelişmede, ülkede öteden beri güçlü olan elektro-mekanik sektörünün birikimi ile araştırma geliştirme faaliyetlerinin rolü büyük olmuştur. İletişim sektöründeki bu gelişime, diğer imalat sanayi sektörleri ile hizmet sektörünün gelişimine önemli katkıda bulunmuştur.

Finlandiya'da kimya sanayi hızla büyüyen sanayi sektörleri arasında yerini almıştır. Sektör, sanayi üretimi ve ihracattan önemli pay alır bir konuma gelmiş olup, imalat sanayisinin yaklaşık %14'ünü temsil etmektedir. Kimya sanayi, gelişimini yenilikçi ürün ve hizmetlerin katkısıyla sürdürmektedir. Bu gelişim elektronik ve orman ürünleri gibi önemli sanayi kollarının ülke ekonomisinden aldıkları payın dönemler itibariyle azalmasıyla dikkat çeker hale gelmiştir. Sektörde petrol arıtımı, ilaç, plastik ve kauçuk ürünler, boya ve kaplamalar, deterjan ve kozmetik ürünler, temel kimyasallar, su arıtma kimyasalları ile gübrelere kadar geniş bir ürün yelpazesinde üretim yapılmaktadır.

Gıda sanayi ülkede gelişimi dikkat çeken bir diğer sanayi koludur. İmalat sanayisinin yaklaşık %10'unu temsil etmektedir. Sektörde gıda işleme ile içecek sektörleri iç pazara yönelik tedarik sağlamakta ve ihracat potansiyelini artırmaya devam etmektedir.

Hizmetler

Finlandiya hizmetler sektörü ülke GSYİH'sinin %68,4'ünü oluşturmaktadır. Hizmetler sektöründe bilişim, taşımacılık ile turizm ve ticari işletmelere yönelik diğer teknik hizmetler sektörleri önde gelmektedir.

Bilişim sektörü, hizmetler sektörünün en önemli unsurunu oluşturmaktadır. Finlandiya'nın bilgi ve iletişim teknolojilerindeki geçmişi ile ortaya çıkan yazılım ve elektronik kümelenmesi, bilişim sektörünün büyümesi için alt yapıyı oluşturmuştur. Sektörde oyun, programlama, bilişim danışmanlığı ve veri merkezleri ağırlık taşımaktadır.

Ülkede nüfus yoğunluğunun düşük olması ile coğrafi nedenlerle uzun taşıma mesafeleri bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, Finlandiya'ya ulaşmak için ülkenin Avrupa'daki diğer ülkelere göre daha mesafe kat edilmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Bu durum ülkede taşımacılık sektörünün gelişmesine neden olmuştur. Gelişmiş bir ulaştırma altyapısı olan Finlandiya Dünya Bankasının Lojistik Performans Endeksi'ne (LPI) göre 2018 yılında 3,97'lük puan ile 10. sırada yer alırken, 2023 yılında 4,2'lik puan ile dış ticaretin lojistik işlevselliği açısından genel puanda, 139 ülke arasından, Singapur'dan sonra ikinci sırada yer almıştır. Sektör verimliliği ile genel ekonomiye önemli katkıda bulunmaktadır.

Hizmetler sektöründe önem arz eden turizm sektöründe iç turizm ağırlık taşımakla birlikte, sektör gelirin yaklaşık olarak üçte birinin yabancı turistlerden kaynaklandığı kaydedilmektedir. Ülke içerisinde ve çevre ülkelere yönelik gelişmiş ulaşım ağı sayesinde Finlandiya'ya erişim kolaylıkla sağlanabilmektedir. Sektör kapsamında restoran hizmetleri ise

önemli istihdam kaynağı durumundadır. Diğer taraftan, Finlandiya'dan Türkiye de dahil olmak üzere diğer ülkelere yönelik yoğun bir dış turizm hareketi bulunmaktadır.

Finlandiya'da telif hakları, çevresel teknolojiler başta olmak üzere mühendislik hizmetleri, ticari işletmelere yönelik diğer teknik hizmetleri kapsamını oluşturmaktadır. Söz konusu hizmetlerin dış ticaret hacmi dönemler içerisinde değişmekle beraber, büyüklük ve sahip olduğu alt yapı, hizmetler sektöründe önem arz etmektedir. Ülkede yürütülmekte olan araştırma ve geliştirme faaliyetleri bu kapsamdaki hizmetlerin rekabetçi olmasına katkı sağlamaktadır.

Madencilik

Finlandiya'da madencilik tarihsel olarak önem arz etmiştir. Madencilik, daha çok metal cevheri ile endüstriyel minerallere yönelik madencilik faaliyetleri ve taş ocakları vasıtasıyla yapılmaktadır. Madencilik sektöründe yıllık 2 milyar Avronun üzerinde gelir elde edilmektedir. Krom, nikel, bakır, çinko, kobalt ve altın ülkede üretimi yapılan önemli metaller arasında bulunmaktadır. Ayrıca, Finlandiya'da dolomit, kireç taşı, talk, fosfat, granit ile turba üretimi bulunmaktadır.

Ülkede sektör faaliyetlerinde çevre politikalarına hassasiyetle önem verilmektedir. Finlandiya'da madencilik faaliyetlerine ilişkin düzenleme (621/2011 sayılı) Madencilik Kanunu (<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110621>) ile yapılmıştır. Buna göre Avrupa ekonomik alanında kurulmuş firmanın ülkede madencilik yapması mümkündür (<https://www.suomi.fi/services/mining-permit-finnish-safety-and-chemicals-agency-tukes/802c0289-1646-4cfa-9678-27c2b34082b6>).

Finlandiya Güvenlik ve Kimyasallar Ajansı (Tukes) arama ve madencilik faaliyetleri için lisans işlemlerini yürütmekte ve bu işletmelere yönelik gözetim sağlamaktadır. Finlandiya'da maden arama ve rezerv çalışmaları Finlandiya Jeoloji Araştırma Kurumu'nca (GKT) yapılmaktadır.

Ülkenin jeolojik yapısı ile madencilik faaliyetlerine yönelik gelişmiş alt yapısı, yeni maden arama ve cevher üretimi için önemli potansiyel arz etmektedir. Öte yandan, söz konusu mevcut potansiyele rağmen metalürji sanayisi ihtiyacı için hala önemli miktarda ithalat yapılmaktadır.

Madencilik sektörü özellikle ülkedeki bakır ve çelik üretimine hammadde sağlamaktadır. Sektörden elde edilen endüstriyel mineraller Finlandiya için büyük önem arz eden kâğıt ile gübre üretimi için kullanılmaktadır. Ülkedeki kozmetik, ilaç, yapı malzemeleri, kimya ile tarım gibi diğer pek çok sektöre girdi sağlayan madencilik sektörü, mevcut mineral potansiyeline uygun olarak elektrikli araçlarda ihtiyaç duyulan pil yapımına olanak tanıyan madencilik ve cevher hazırlama yatırımlarına yönelmektedir.

Enerji

Finlandiya enerji politikaları, enerji güvenliğini hedefleyen AB enerji stratejileri kapsamında şekillenmektedir. Özellikle AB enerji birliği stratejisi kapsamında ortaya konulan iklim değişikliğine karşı eylemler ve ekonominin karbondan arındırılmasına yönelik yaklaşım,

Finlandiya'dan büyük destek almaktadır. Bu kapsamda, karbon nötr denge sağlanarak sürdürülebilir enerji üretimi ile ihtiyacın karşılanması hedeflenmektedir. Bu amaçla, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğine yönelik girişimlere öncelik verilmekte, temiz ve rekabetçi enerji üretimi ile farklı akıllı enerji çözümleri konusunda çeşitli araştırma geliştirme faaliyetleri yürütülmektedir.

Finlandiya'nın 2022 yılında enerji tüketimi 1,29 milyon TJ, elektrik enerjisi tüketimi ise 81 terawatt saat (TWh) olmuştur. Bu elektrik enerjisinin %20,5'i termik kaynaklar, %29,7'si nükleer, %16,3'ü hidro, %14,2'si rüzgâr ve %0,48'i güneş enerjisi yoluyla elde edilmiş olup, %15,3'lük kısmı ise ithal edilmiştir. Toplam enerji tüketiminin %44,09'u sanayide, %15,9'u taşımada, %27'si ise alan ısıtmada kullanılmıştır. Enerji üretiminde başta rüzgâr enerjisi olmak üzere yenilenebilir enerji kaynakları ile nükleer enerjinin payının artmasına yönelik çaba sarf edilirken, fosil yakıtlardan enerji üretiminden vazgeçilmeye çalışılmaktadır.

Doğal gaz, Finlandiya'daki toplam enerji tüketiminin yaklaşık %5'ine kaynak olmaktadır.

Finlandiya'da nükleer enerji santrali kurulması çalışmaları 1950'lerden itibaren başlatılmıştır. Ülkede halihazırda beş adet nükleer reaktör bulunmakta olup, ülkenin beşinci nükleer reaktörü Olkiluoto-3, 2023 yılında faaliyete alınmıştır. Planlanan tüm projelerin tamamlanması halinde elektrik ihtiyacının %60'ının nükleer enerjiden karşılanması öngörülmektedir.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Finlandiya’da genellikle e-posta yoluyla iletişim tercih edilmektedir. Bununla beraber karşılık görüşme, ticari temas kurulmasında en etkili yöntemlerden biri olarak önemini korumaktadır.

Bir görüşme ihtiyacı olması halinde öncelikle e-posta ile, bunun mümkün olmaması halinde, telefon ile randevu alınması uygun olacaktır. Şirket ve kurumların gündem yoğunluğu sebebiyle uygun randevu zamanı ileri bir tarihte mümkün olabileceğinden, randevuların mümkün mertebe önceden alınması fayda arz etmektedir.

Öte yandan, tatil dönemlerinden mümkün olduğunca sakınmak suretiyle, tercihen ilkbahar veya sonbahar aylarında, Finlandiya’ya iş gezisi planlanması daha verimli temas kurulmasına neden olabilecektir.

Diğer taraftan, telefon görüşmesine isim ve soyadı belirtilerek kendimizi takdimle başlamak uygun olacaktır. Toplantı başlangıcında ise el sıkışma esnasında, isim ve soyadı ile kendi takdim eden Finler, muhatabından da aynı şekilde kendini takdim beklemektedir. Kartvizit vermek önemli bir husustur.

Toplantılarda görüşme, kısa bir sohbetin ardından doğrudan konuya geçilmek suretiyle başlamaktadır. Genellikle Finler, toplantıya daha önceden hazırlanmış şekilde, alçak gönüllü yaklaşımla ve daha çok görüşme konusuna yönelik teknik detaylar üzerinde durmayı tercih etmektedir. Ofis uygun bir görüşme mekânı olarak kabul edilmektedir.

Sosyal mesafeye önem verilmektedir. Konservatif sektörlerde ve kamuda kıdeme saygı duyulmaktadır. Dakiklik ve randevuya sadakat önem arz ettiğinden, vaktinden önce randevu yerinde bulunulmalıdır. Genel olarak, her yerde İngilizce iletişim kurma imkânı bulunmaktadır.

Güvene dayalı çalışma kültürünü tercih eden Finler, yeni ortaklar konusunda mesafeli ve dikkatli olmaktadır. Güven sağlanması için zamana ihtiyaç duyulduğundan bu anlamda, açık bir yaklaşımla yerine getirilebilir taahhütlerin öngörülmesi, ileriye dönük kalıcı iş birliklerinin tesisinde süreci hızlandırabilecektir.

Para Kullanımı

Finlandiya 1995 yılında AB üyesi olmuştur. Ayrıca, 1999 yılından bu yana Avrupa ortak para birimi ve ardından avro kullanılmaya başlamış ve önce kullanılan para birimi olan “markka” terkedilmiştir.

Ülkede, debit kartı ve kredi kartı kullanım oranı yüksektir. Bazı satıcıların yalnızca kartlı ödeme kabul ettiği durumlar bile görülebilmektedir. Birçok durumda ise nakit ile yapılacak ödemelerde yüksek değerli avro banknotları kabul edilmemektedir. Bu nedenle, ziyaretçilerin yanlarında düşük değerli avro banknot bulundurmaları ülkeye seyahatte kolaylık sağlayabilecektir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Finlandiya, 1996 yılından bu yana Schengen bölgesi üyesidir. Ülkeye girişte, Avrupa Birliği vatandaşları için pasaport yeterlidir. Söz konusu ülke vatandaşları 90 günü aşmamak ve çalışmamak koşulu ile izinsiz ikamet edebilmektedir.

Diğer ülke vatandaşlarından istenilen belgeler, yasal geçerlilik taşıyan bir pasaport ile Finlandiya Büyükelçiliği veya konsolosluklarından alınmış vize veya Finlandiya Göçmenlik kurumunun ikamet izinleridir.

Türk vatandaşları için umuma mahsus pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamilleri ise, altı ay içinde üç ayı aşmamak kaydıyla, Finlandiya'ya yapacakları seyahatlerinde vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

2024 yılı için ulusal resmi tatil günleri:

- 1 Ocak (Yeni Yıl Tatili)
- 6 Ocak (Noel'in Bitişi-Epiphany)
- 7 Nisan (Kutsal Cuma- Paskalya'dan Önceki Cuma)
- 9 Nisan (Paskalya)
- 10 Nisan (Paskalya ertesi)
- 1 Mayıs (Mayıs Günü)
- 18 Mayıs (Kutsal Perşembe/Yükseliş Günü)
- 23-24 Haziran (Yaz Ortası Tatili)
- 6 Aralık (Finlandiya Bağımsızlık Günü)
- 24-25-26 Aralık (Noel)

Resmi Daireler:

Pzt.-Cuma: 08:00-16:00/16:30

Bankalar:

Pzt.-Cuma: 09:00/10:00-16:00/16:30

Mağazalar:

Pzt.-Cuma.: 08:00/10:00-18:00/22:00,

Cumartesi: 08:00/09:00-18:00/21:00,

Pazar 10:00/12:00-18:00/21:00 saatleri arasında çalışmaktadır.

Genellikle ülkede 30 gün olan yıllık izin süresi yılda iki kez yaz ve kış mevsimlerinde kullanılmaktadır. Kış aylarındaki tatil genellikle Şubat ayındaki okulların bir haftalık 'kayak tatili' ya da Noel tatili öncesi/sonrasında tercih edilmektedir.

Yaz aylarında tatiller ise, özellikle 21 Haziran ekinoksuna rastlayan Yaz Dönümü Bayramı ile okulların başladığı Ağustos ayının ilk haftasına kadar olan dönemde tercih edilmektedir.

Kullanılan Lisan

Ülkenin resmi dilleri Fince ve İsveççe'dir. Diğer yandan, genel olarak ile İngilizce iletişim kurmak mümkün bulunmaktadır.

Ulaşım

Ülkede 30 havalimanı bulunmaktadır. Helsinki-Vantaa havalimanı ülkenin en yoğun uluslararası havalimanıdır. Oulu, Rovaniemi, Turku Havaalanları da Finlandiya'nın diğer başlıca uluslararası havalimanlarıdır. Helsinki-Vantaa havalimanı Helsinki şehir merkezine yaklaşık 20 km. mesafe de bulunmaktadır. Helsinki'ye ulaşım için taksi, otobüs ve kiralık araba seçeneklerinin yanı sıra P ve I trenleri ile sağlanmaktadır. Ülkenin en büyük havaalanı işletmecisi Finavia (<https://www.finavia.fi/en>) konu ile ilgili detaylı bilgi sağlanabilmektedir.

Diğer taraftan, taksi duraklarından, telefon rezervasyonu veya akıllı telefon uygulamaları kullanarak taksi hizmeti temin etmek mümkündür. Lisanslı taksi ücretleri, değişiklik göstermektedir. Fiyatlara şirketlerin web sayfalarından online olarak ulaşılabileceği gibi, fiyatlar taksi araçlarının yan camlarında yer alan tarife tablolarından takip edilebilmektedir. Ayrıca, Helsinki şehir merkezinde otobüs, metro ve tramvay gibi toplu taşıma araçlarının yanı sıra bahar ve yaz aylarında bisikletten de faydalanılmaktadır.

Yerel Saat

Finlandiya, Greenwich'e göre 2 saat ileridedir (GMT + 2).

Yerel Ölçü Birimleri

Metrik ölçü sistemi kullanılmaktadır.

Telefon Kodları

Finlandiya ile telefon ya da faks yoluyla iletişim kurmak için öncelikle uluslararası telefon kodu +358 tuşlandıktan sonra 9 haneli telefon numarası girilir.

Konaklama

Tüm ülkede yaygın bir otel ağı bulunmakta olup, oteller diğer AB ülkelerindekilerle aynı kalitededir. Büyük şehirlerde, otellerde ve havaalanlarında araç kiralama hizmetleri sağlanmaktadır.

Helsinki'de geleneksel Fin yemekleri sunan restoranların yansıra dünya mutfağı yemekleri sunan restoranlar da bulunmaktadır. Diğer yandan, büyük süpermarketlerde yerli ve ithal gıda maddesi temin edilebilmektedir.

Ülkeye seyahat öncesinde konaklama, hava durumu, pratik bilgiler vb. konularla ilgili bilgi için Finlandiya'nın resmi turizm sitesi (<https://www.visitfinland.com//>) üzerinden bilgi edinilebilir.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Finlandiya, 'Dünya Bankası Doing Business Raporuna' göre iş yapma kolaylığı sıralamasında yüksek gelir kategorisi ile dünyadaki 20. sırada yer almaktadır.

Şirket Türleri

Finlandiya'da şirket kurulmasına ilişkin mevzuat (değişikliklerle beraber), 122/1919 sayılı 'Ticaret Özgürlüğü Kanunu' ile belirlenmiştir. Bu kanun çerçevesinde gerçek ve tüzel kişilerin uluslararası yükümlülükler çerçevesinde, Finlandiya'da iş kurma ve ticaret yapma hakları bulunmaktadır. Kanuna göre, iş faaliyetleri Ulusal Patent ve Tescil Kurulu'ndan (Finnish Patent and Registration Office-PRH) alınacak izin ile başlamaktadır. Konu ile ilgili izinler genel olarak ilk başvuru ile alınabilmektedir. Bunun yanı sıra, bazı iş kolları ve girişim başvuruları için başvuranın Fin vatandaşı veya yabancı uyruklu olmasına bakılmaksızın özel beceri, lisans ve izinler istenebilmektedir.

İş kuruluşuna yönelik yerine getirilmesi gereken işlemler, Finlandiya Dijital ve Nüfus Veri Hizmetleri Ajansı tarafından hazırlanmış (<https://www.suomi.fi/company>) adresinde yer alan iş kuruluşu sihirbazı (business start-up wizard) yardımıyla takip edilebilmektedir.

Diğer taraftan, AB dışı ülke vatandaşlarının Finlandiya'da kuracağı şirket türleri ve izinleri ile ilgili olarak aşağıda sunulmakta olan Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi, PRH, *suomi.fi* ve *infofinland* sayfalarından faydalanmak mümkündür:

- <https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/ulkomaalaisluvat.html>
- <https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise>
- <https://www.infofinland.fi/en/living-in-finland/work-and-enterprise/starting-a-business/company-forms>

Şirket türleri aşağıdaki gibidir:

- En küçük ölçekli iş türü olan özel girişimcilik (Yksityinen elinkeinonharjoittaja, private entrepreneurs) ile şirket sahibinin şirketi, ayrı bir mahiyet olarak kabul edilmediği gibi şirket borç ve varlıklarından özel girişimci sorumludur. Şirket sahibi yaptığı işten kaynaklanan vergilerini ödemekle yükümlü olup, basit muhasebe sisteminde tek girişli muhasebe tutabilmektedir

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/private-entrepreneurs/becoming-a-private-entrepreneur>).

- Kollektif ve Komandit şirket (general and limited partnership) en az iki ortak tarafından kurulabilmektedir. Kollektif ortaklıkta ortaklar eşittir, komandit ortaklıkta ise en az bir ortak sorumludur ve bir ortak sessizdir. Kollektif ortaklığın ortaklarından en az birinin veya komandit ortaklığın sorumlu ortaklarından en az birinin Avrupa Ekonomik Alanı'nda (AEA) daimi olarak ikamet etmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, AEA dışından gelen tüm ortakların PRH'den izin almaları gerekmektedir. Komandit ortaklığın sessiz ortağının ikametgahının önemi yoktur. Kuruluş aşamasında şirket kuruluş bildirimini PRH'ye yazılı olarak yapılmalıdır. Ortaklık sözleşmesinin imzalanmasından itibaren üç ay içinde şirketin kayda alınabilmesi için PRH'ye bildirilmelidir. Aksi takdirde ortaklık oluşumu sona ermektedir. PRH'ye sunulacak şirket başlangıç bildiriminde; şirket adı, iş

yeri, işin alanı ve adres bilgileri için alternatiflerin yanı sıra ortaklarla ilgili bilgiler belirtilmelidir. Tüm ortaklar tarafından imzalanan orijinal ortaklık anlaşması ve başvuru ödeme makbuzu gibi gerekli belgeler de başvuruya eklenmelidir

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/general-partnership-limited-partnership/setting-up-general-and-limited-partnership>).

- Sınırlı sorumlu şirketlerin (limited liability) kurulmasında Finlandiya'nın 1 Eylül 2006 tarihinde yürürlüğe giren sınırlı sorumlu şirketler kanununa göre belirleyici faktör pay sahiplerinin ikamet yeri değildir. Pay sahipleri AB dışında ikamet edebilirler. Ancak, genel müdür (ve yardımcısı) ve yönetim kurulunun üyeleri ile yardımcı üyelerinden en az birer kişinin AEA alanında ikameti olması gerekmektedir. Aksi takdirde; AEA dışından gelen tüm üyeler için PRH'dan izin alınması gerekmektedir. Sınırlı Sorumlu şirkette asgari sermaye hissesi gerekliliği, 1 Temmuz 2019 tarihinden itibaren kaldırılmıştır. Şirketin halka açık bir limited şirket olması durumunda, asgari sermayesinin 80.000 Avro (nakit veya emtia) olması gerekmektedir. Kayıt olmak için, şirketin aynı zamanda Vergi İdaresi'ne de gönderilebilecek bir kuruluş bildirimini sunması gerekir

(<https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/forms-of-enterprise/guide/limited-liability-company>).

Şirket Kurma Prosedürü

Finlandiya mevzuatına göre, iş kurma faaliyetleri Ulusal Patent ve Tescil Kurulu'ndan (Finnish Patent and Registration Office-PRH) alınacak izin ile başlamaktadır.

Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi (PRH), başvuru üzerine AEA bölgesi dışından gelen kişilere işletmelerin yönetim pozisyonlarında veya diğer sorumluluk pozisyonlarında görev yapma iznini vermektedir. Kişinin vatandaşlığı, iznin gerekli olup olmadığı konusunda belirleyici olmadığı gibi, tüzel kişinin daimî ikamet yeri veya kayıtlı olduğu yer belirleyici bir faktördür.

Kayıtlı olunan yer yerel Dijital ve Nüfus Veri Hizmetleri Ajansı (Digital and Population Data Services Agency, <https://dvv.fi/henkiloasiakkaat>) tarafından belirlenmektedir. Ayrıca, AEA bölgesi dışından bir kuruluş veya vakıf şubesi kurulacaksa, yine PRH izni alınması ihtiyacı bulunmaktadır. İkamet izinlerinin ise Finlandiya Göçmenlik Servisi'nden alınması söz konusudur (<https://migri.fi/en/home>).

Ülkede yürürlükte olan "Finlandiya'da Kara Para Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanın Önlenmesi Yasası" çerçevesinde, ülkede faaliyet gösteren şirketlerin yasa uyarınca, şirketlerin ve organizasyonların gerçek fayda sahiplerini tanımlayarak, fayda sahiplerinin kayıtlara geçmesi için ayrıntıları Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi'ne (PRH) bildirme ve şirket detaylarını güncel tutma sorumlulukları bulunmaktadır. Bu suretle konu ile ilgili detaylı bilgiye aşağıda yer alan bağlantıdan ulaşmak mümkündür:

(https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/beneficial_owner_details.html).

2018 yılı Nisan ayı başında yürürlüğe giren düzenleme uyarınca, Business Finland AB üyesi olmayan ülke vatandaşlarının Finlandiya'ya taşınarak ülkede kuluçka (startup) şirket kurmak isteyen başvuru sahiplerine uygunluk değerlendirmesi yapmaya başlamıştır. Alınan olumlu sonuçla oturum izni başvurusunda bulunulması söz konusu olabilmektedir. Bu tür şirketlerde

hızlı büyüme potansiyeli, çok yönlü uzmanlık ile yeterli finansmana erişim önem arz etmektedir (<https://www.businessfinland.fi/en/do-business-with-finland/work-in-finland/startup-permit/>).

Şube Açmak

Yabancı bir şirket, şube temsilcisini Finlandiya'da "Act on the Right to Carry on a Trade" Kanunu 6(3) kapsamında atar. Finlandiya'da şube kurmak isteyen AEA (Avrupa Ekonomik Alanı- AB, İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre) bölgesi dışındaki kuruluşların veya vakıfların, Finlandiya Patent ve Kayıt Ofisi PRH'ye izin başvurusu yapması gerekmektedir.

Şube temsilcisi ülkesindeki şirket adına bildirimleri ve celpleri almaya yetkili kişidir. Eğer şirket herhangi bir AEA bölgesi mevzuatına göre kurulmuş bir yabancı kurum veya kuruluşsa ve (tüzükte belirtilen) kayıtlı bir ofisi, merkezi yönetimi veya ana merkezi AEA alanında bulunuyorsa, temsilcinin AEA bölgesinde ikamet ediyor olması gerekmektedir. Diğer durumlarda temsilcinin Finlandiya'da ikamet ediyor olması ihtiyacı bulunmaktadır:

(https://www.prh.fi/en/kaupparekisteri/yrityksen_perustaminen/sivuliikkeen_perustaminen/permit_to_establish_a_branch_of_an_organization.html).

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Finlandiya Sosyal Sigortalar Kurumu "Kela" olarak adlandırılmaktadır. Kela ülkedeki ulusal emeklilik, çocuk yardımı, işsizlik sigortası, rehabilitasyon, hastalık ve aile yardımları gibi sosyal güvenlik hizmetlerini Fin kanunlarının çizdiği kapsamda sağlamakla yükümlüdür. Finlandiya Sağlık ve Sosyal İşler Bakanlığı ise, sağlıkla ilgili ülke mevzuatının ve sosyal refahın gelişmesinden sorumludur. Ülkenin sosyal güvenlik uygulaması, her Fin vatandaşını ve ayrıca ülkede daimi ikamet eden bireyleri kapsamaktadır.

İşverenin Finlandiya'da 16-67 yaş arasında işçi çalıştırması durumunda sosyal güvenlik ödemesi yapması gerekmektedir. Bu kapsamda, zorunlu emeklilik sigortası, kaza ve meslek hastalığı riskine karşı sigorta, çalışanlar için grup hayat sigortası, işsizlik sigortası katkısı, sosyal güvenlik katkısı ödenmektedir. Diğer taraftan, girişimci 18-67 yaşlarındaysa ve yılda en az 8.575,45 avro (2023 senesinin şartları) gelir elde ediyorsa, girişimci emeklilik sigortası (YEL-vakuutus) yaptırmayla yükümlüdür. Benzer şekilde, tek başına %30'dan fazla hisseye veya aile üyeleriyle birlikte şirketin %50'den fazlasına veya oy haklarına sahip olan bir sınırlı sorumlu şirkette yönetici konumundaki bir kişinin de YEL çerçevesinde sigortalanması gerekmektedir.

Emeklilik sigortası, çalışamama ya da yaşlanma nedeniyle girişimcilik etkinliğine son verilmesi gerektiği zaman girişimcinin gelirini sağlamaktadır. Emeklilik sigortası ya sigorta şirketlerinden ya da emekli sandığından (eläkekassa) temin edilebilmektedir:

(<https://www.etk.fi/elakejarjestelmat/elaketurva/elaketurvan-kattavuus-ja-vakuuttaminen/yel-yrittajat/>).

Sigorta ücretlerinin ve emeklilik maaşının miktarı girişimcinin gelirin (työtulo) bağlıdır. Sigorta şirketi ve girişimci, girişimci emeklilik sigortasını alırken gelirin miktarı hakkında anlaşması ihtiyacı bulunmaktadır. Girişimci başkasının yanında alacağı maaş kadar bir gelir beyan eder. Gelirin miktarı, hastalık parası gibi çeşitli gelire bağlantılı desteklerin (ansiosidonnainen etuus) büyüklüğünü etkilemektedir. 2024 yılı için işveren ve işçilerin ödemeleri gerekli katkı payları oranlarına aşağıda yer alan bağlantılardan ulaşılabilmektedir:

[\(https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/being-an-employer/social-insurance-contributions/\)](https://www.vero.fi/en/businesses-and-corporations/taxes-and-charges/being-an-employer/social-insurance-contributions/)

[\(https://ek.fi/wp-content/uploads/2023/12/VUODEN-2024-SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT_final.pdf\)](https://ek.fi/wp-content/uploads/2023/12/VUODEN-2024-SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT_final.pdf).

Bankacılık Mevzuatı

Finlandiya’da yurt içi şube ağı vasıtasıyla genel bankacılık hizmetleri veren başlıca bankaları OP Financial Group (<https://www.op.fi/>), Nordea Bank (<http://www.nordea.fi/>), Danske Bank Finland (<http://www.danskebank.fi/>) ve Aktia Bank (<https://www.aktia.fi/fi/>) olarak sıralamak mümkündür.

Finlandiya'da şirketlerin banka hesabı açabilmeleri için, ticaret sicilinden alacakları sureti bankaya sunmaları gerekmektedir. Banka ayrıca şirket ile ilgili başka dokümanlar da talep edebilmektedir. İstenilecek belgeler açılan şirket türüne ve bankaya göre farklılık göstermektedir. Her ne kadar bankalar, AEA bölgesinde yasal olarak yaşayan tüm tüketici müşterilerine temel bir ödeme hesabı hizmeti sunmak zorunda olsalar da bankanın istediği takdirde bir şirket ile müşteri ilişkisini reddetme hakkı bulunmaktadır.

Şirket türlerine göre banka hesabı açılmasına ilişkin detaylı bilgi aşağıdaki web adresinden edinilebilir:

[\(https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/establishing-a-company/guide/companys-bank-account/opening-a-bank-account-for-a-company\)](https://www.suomi.fi/company/starting-a-business/establishing-a-company/guide/companys-bank-account/opening-a-bank-account-for-a-company)

Vizeler

Girişimci İkamet İzni:

Avrupa Birliği vatandaşları ve Avrupa Ekonomik Alanı vatandaşları üç aya kadar Finlandiya’da herhangi bir ikamet iznine gerek olmadan ikamet edebilmekte ve çalışabilmektedirler. Üç aydan daha uzun bir sürelik işleri için ikamet kayıtlarını yaptırmaları neticesinde, özel bir ikamet iznine gerek olmadan çalışma hakları bulunmaktadır. AB ülkelerin vatandaşı olmayan kişilerin ise Finlandiya’da iş yapabilmeleri için girişimci ikamet iznine ihtiyaçları bulunmaktadır. Ana kural olarak, iş kurmak amacıyla Finlandiya’ya gelen kişilerin ikamet izni için Finlandiya’ya gelmeden önce (anavatanında ya da yasal ikametinin olduğu ülkede) başvurunun yapılması gerekmektedir. Finlandiya içinde yapılacak başvuru ile ikamet uzatma işlemlerinin ise Finlandiya Göçmenlik Servisi’ne yapılması gerekmektedir.

Şirket kurulumu temelinde alınmak istenen ikamet izinlerinde Finlandiya Göçmenlik Servisi yansira başvuru ile ilgili Finlandiya Ekonomik Gelişim, Ulaştırma ve Çevre Merkezleri’nin (ELY) vereceği kısmi karar da önem arz etmektedir. Girişimci ikamet izinlerinde, izin alınabilmesi için yapılacak işin verimli olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Başvuru sırasında verilen iş planı veya bağlayıcı sözleşmeler ya da sermaye anlaşmaları gibi belgelere göre yapılacak için verimliliği değerlendirilmektedir. Söz konusu değerlendirme, ELY merkezleri tarafından yapılmaktadır (<http://www.ely-keskus.fi/>).

Çalışma izni ve maaşlı işçi çalıştırma izni hakkında ayrıntılı bilgiye; (<https://migri.fi/>) linkinden ulaşmak mümkündür.

Kaynak: T.C. Helsinki Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği